

Udstykning af Gl. Hornstrup

(Mogens Kruse)

Gl. Hornstrup var den største gård i Kallerup Sogn næst efter Todbøl. Den har sikkert altid været beboet af Bønder og har været en selvejergård, indtil den kom under Todbøl.

”1791 bestod Hornstrup af 4 tildels nybyggede Fløje. Vestre Fløj (Stuehuset) var 8 Fag, 14 Alen, bygget 1791 af ny, mest af Fyrretømmer med murede Vægge, Straatag. I den søndre Ende var der Stueværelse for Tjenestefolkene paa Gaarden; i nørre Ende Køkken, Bryggers og Tørvehus. Ladegaarden bestod af 3 Fløje, hvoraf den østre, som er Lade, løber SydNord; den er 18 Fag og 48 Alen lang, er bygget i 1790-91 af Mur og Bindingsværk med Straatag, meget svært Tømmer. Den søndre Fløj vender i Øst-Vest, er 15 Fag, 40 Alen lang, Bindingsværk, har murede Vægge og Straatag, bruges som Øksenhus, opført 1791 af ny. Den nordre Fløj er opført for faa Aar siden (før 1791), vender Øst-Vest, er 15 Fag, 34 Alen lang, bruges til Karlekammer, Hestestald m. v. Denne Fløj er bygget af Fyrretømmer og har Straatag og murede Vægge”.

Disse Bygninger brændte ved Lynnedslag i August 1920. Stuehuset blev dog reddet. Alle Bygninger, dog særlig Stuehuset og Kostalden, er i Tidens Løb undergaaet en Del Forandringer; saaledes er Stuehuset nu ca. 40 Alen langt”

Kendte ejere og fæstere:

1637: Jørgen Jensen. Nævnes også i 1664. 1706 og 1720 nævnes Niels Madsen. 1733 og 1763 er Christen Nielsen Fæster i Hornstrup. 1795 drives Hornstrupgaarden under Todbøl. 1806 ejede en ung Mand, som hed Nikolaj Severin Steenstrup, Gaarden. Han døde 1809, kun 29 Aar gl. Den næste Ejer af Hornstrup hed Christen Teglbrenner. 1818 overtog Niels Chr. Andersen (Hornstrup) Gaarden (død 1850), og hans Efterkommere har ejet den til for faa Aar siden.

Hornstrups udlænger brændte ved et lynnedslag i august 1920, således, at kun stuehuset var tilbage. Længerne blev dog genopført samme år, men allerede i 1921 blev gården solgt til udstykning

Pluk fra S.C. Sortfeldt: Bidrag til Kallerup Sogns Historie, Historisk Årbog 1930.

Statshusmandsbrug var mindre **landbrug**, der blev oprettet med forskellige former for statslig støtte.

Husmandsloven af 1899 gjorde det muligt, at man som **landmand** kunne optage et statslån til at købe 4-8 **tønder land** landbrugsjord. Loven blev revideret i 1919, hvorefter brugene skulle have en sådan størrelse, at familierne kunne leve af dem. Frem til 1967 oprettedes omkring 8.000 landbrug efter den nye lovgivning.

Statshusmandsbrugene var underlagt særlige regler for ejendomsoverdragelse og pantsætning, der i dag reelt er afviklet. Statshusmændene var ikke egentlig ejere af ejendommene, snarere lejere eller forpagtere og kunne således ikke disponere fuldt over deres ejendom. De betalte en årlig afgift, kaldet jordrente, til staten (Kilde: wikipedia)

I løbet af sommeren 1921 blev der bygget 13 nye ejendomme på Hornstrup mark. Gl. Hornstrup var den 14. ejendom. Der opstod en hel lille landsby med fælles vandværk (se andetsteds). Husene blev bygget med en vis ensartet stil, med respekt for traditionelt landbrugsbyggeri. Senere er det ensartede forsvundet til fordel for behovene på de enkelte ejendomme. Nogle enkelte har stadig det oprindelige udtryk. Der drives i dag ikke meget almindeligt landbrug på Hornstrup mark. Nogle ejendomme har solgt jorden fra og nogle er hobbylandbrug.

Køberne af jorden fra GL.Hornstrup var følgende på vestre side af vejen:

Nr.1 - Chr. Christiansen, Kallerup, Nr. 3 – Jens P. Jensen, Vesløs, Nr. 5 – Hermann Poulsen, Skjoldborg. Nr. 7 – Karl Chr. Olsen, Ettrup. Nr. 9 - Vilh. Ferdinand Bloch, Tøttrupgd. , Nr. 11 - Jens Peter Bertelsen, Østerild, Nr. 13 – Martin Kanstrup, Snedsted, Nr. 15 – Chr. Thomsen, Snedsted.

På østre side af Hornstrupvej:

Nr. 2 – her opførtes senere Kallerup Frysebox, Nr. 4 – Peder Pedersen, Hundborg, Nr. 6 – Arendt Poulsen Raaby, Uglev, Nr. 8 – Ib Chr. Ibsen Kortegaard, Hillerslev, Nr. 10 - Poul Andersen, Snedsted, Nr. 14 – Peder Chr. Jensen, Haring.

Ejendommene nr. 16 og 19 ligger uden for udstykningen.

Umiddelbart efter krigen flyttede vognmand Hartvig Poulsen en tyskerbarak fra Jannerup til Hornstrup Mark. Den er senere blevet forsynet med en skalmur. Har været ubeboet og til salg længe.

Ligeledes blev Kallerups frysehus placeret på Hornstrupvej. I 2008 blev frysehuset overdraget til Thisted Museum, som har gjort det i stand for at fastholde en væsentlig nyskabelse i mulighederne for at indtage en sund og varieret kost hele året (- se artikel).

Der har aldrig været ret meget samvær mellem beboerne på Hornstrup Mark og det øvrige Kallerup. Årsagen kan vel være den, at der var et socialt skel mellem husmænd og bønder, - et forhold, som forekom ud over landet. Det er der dog ikke meget logik i nu til dags, hvor folk bosætter sig på tværs af tidligere mønstre. Alligevel fastholdes dette skel. F.eks. holder Hornstrupvej og resten af Kallerup vej- og byfester hver for sig og der er sjældent deltagelse i private sammenkomster på tværs af ”grænsen”.

Jeg har talt med **Anita Leegaard**, som siden sin fødsel i 1964 har boet i sit barndomshjem på Hornstrupvej:

Jeg synes, at barndommen her var en rigtig skøn tid og vi var en masse børn herude, 13-14 stykker. De store børn var gode til at tage sig af os.. Vi legede utroligt meget sammen. Det var ikke sådan, at vi aftalte at mødes. Vi gik bare ud og så var der nogen herude og så spillede vi Antonius og Dåsekammerat. Det var nogle lege, jeg kan huske, der var rigtig in.

Jeg var jo en af de yngste herude. Vi var en flok. Jeg kalder dem yngste generation af den gamle tid. Så var det ligesom, der gik nogle år. Senere kom der nogle yngre til og endnu senere den store flok, som har været der de senere år. I dag er der 14 børn i skolealderen. Der var en lille smule landbrug – hobbylandbrug. Der var Tage Pedersen, som var landmand på fuld tid, ja de første tre ejendomme derovre på den anden side, og så var der Harald. Vi skulle ikke sådan hjælpe til derhjemme, men lidt hjalp vi da. Mine noget ældre brødre, de hjalp til. De har fortalt, at de hakkede roer og fodrede dyrene

De andre drenge på vejen de hjalp gerne til, hvor der skete noget. Det var mest fordi de kunne li' det. Det var rigtig in at komme til at hjælpe hende på den store gård ved Harald. Det er også sådan et godt minde.

Om vinteren var vi altid ude på kælkebakken. Vi mødtes bare derude og vi var der alle sammen. Vi havde en kælk, der kunne være 6 på. Det var sjovt. Jeg snakkede med Nina, som også bede her dengang, den anden dag og spurgte hende, hvad hun mente om vores barndom her. Hun svarede, at det var ligesom "Alle vi børn i Bulderby".

Jeg kan godt huske, at vi havde køer og grise men jeg kan ikke sige hvor længe, men ellers var der da landbrug hele vejen hen.

Vi havde faktisk ikke ret meget at gøre med Kallerup. Hornstrupvej ar et lille minisamfund lige som i dag.

Mine forældre overtog ejendommen i 1946. Indtil da havde der kun været en ejer.